התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנדא מעורר אויף פארמעט מיט השגחה

פסק פון רבנים שליט"א אז אויפמישן די סיד מוז געטאן ווערן לשמה שטעלט איין שטרענגע השגחה אויף באקאנטע פארמעט פראדוצירער "ארגענטינא קלף המהודר" וועלכע ארבעט אויס פארמעט בלויז מיט די הענט

ברוקלין, ניו יארק. - אין די פארגאנגענע וואכן האבן די חשוב'ע רבנים הגאוה"צ שליט"א, חברי בי"ד המיוחד לעניני כשרות שע"י התאחדות הרבנים, אפגעשטאטעט עטליכע באזוכן אינעם פאבריק פון די פירמע "ארגענטינא קלף המהודר", כדי צו באאבאכטן די מלאכת הקודש פון אויסארבייטן קלף כשר, פאר ספרי תורה תפילין ומזוזות, און דערנאך קענען געבן דערויף א כתב הכשר.

די רבנים שליט"א האבן אין זייערע באזוכן געוואלט זעהן מיט די אייגענע אויגן, די גאנצע ארבעט וואס ווערט געטאן אויף די עורות, פון ווען זיי זענען רויע פעל אפגעשינדן פון די בהמות, ביז ווען זיי ווערן גרייט אויף צום שרייבן דערויף סת"ם. די רבנים האבן זיך געוואלט איבערצייגן אויף די כשרות סטאנדארטן וואס ווערן באנוצט אינעם פאבריק, און זענען ארויסגעקומען איבערצייגט אויף די הויכע ניווא פון כשרות אינעם "ארגענטינא קלף מהודר" פאבריק. די רבנים האבן באשטעטיגט זייער צופרידנהייט דורכ'ן ארויסגעגעבן א כתב הכשר, אין וועלכן זיי מעלדן איין אז פון איצט און ווייטער שטייט די פירמע אונטער זייער מהודר'דיגע השגחה.

די השגחה איז איינגעפעדימט געווארן נאכדעם וואס די רבנים הגאוה"צ שליט"א האבן איינגעזען די וויכטיגקייט פון קובע זיין א פיקוח אויף די פארמעט פאבריקן, כדי זיכער-צו-מאכן אז די קלפים ווערן אויסגעארבייט כדת של תורה, אז זיי

(פארזעצונג אויף זייט 126)

התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנדא מעורר אויף פארמעט מיט השגחה

(פארזעצונג פון זייט 14)

זאלן זיין כשר פאר ספרי תורה, תפלין אדער מזוזות.

אינעם כתב הכשר שרייבן אויך די רבנים שליט"א קלאר ארויס, אז אן ערליכער איד זאל נוצן נאר די פארמעט וואס איז פראדוצירט געווארן אונטער א השגחה פון אן ערליכן רב אדער ביד"ץ.

די פירמע "ארגענטינא קלף המהודר" איז ביז יעצט אויך געווען אונטער דער פארלעסליכער און גאר שטרענגער השגחה פונעם בי"ד פון קהל חרדים בוענאס איירעס; די פירמע איז דאך געגרינדעט געווארן אין בוענאס איירעס פאר א צייט פון העכער צוואנציג יאר צוריק, מיט די גוטהייסונג און אקטיווער הילף פונעם דארטיגן בית דין. אויך האט די פירמע געהאט א המלצה פונעם בית דין המיוחד לעניני כשרות שע"י התאחדות הרבנים, אין יאר תשמ"ח, אונטערגעשריבן פון די דעמאלטדיגע חברי הבי"ד.

די ערליכע אייגנטימער פונעם פאבריק האבן זיך אבער נישט באגענוגנט בלויז מיט די המלצה, נאר זענען אויך נאכגעקומען דעם פארלאנג פון די גדולי ישראל זצוק"ל אין שנת תרצ"ה, וועלכע האבן אויפגעפאדער,ט אז יעדער פארמעט פאבריצירער מוז זיין אונטער א פולשטענדיגע השגחה פון א רב וואס וואוינט אין די שטאט וואו ער ארבעט אויס די פארמעט, אז דער רב זאל פארזיכערן אז אלעס ווערט געטאן כראוי וכהוגן, אויפ'ן שענסטן און בעסטן פארנעם. דערפאר האבן די חשוב'ע אייגנטימער, נאכ'ן אריבערציען זייער פאבריק פון ארגענטינא קיין ניו יארק, גענומען אויף זיך צו שטעלן אונטער די השגחה פונעם בי"ד המיוחד לעניני כשרות פון התאחדות הרבנים.

די גדולי ישראל אין דער תקופה פון איידער די צווייטע וועלט מלחמה,

לויט די דינים פון דער תורה הק'.]

דער קול קורא איז אונטערגעשריבן געווארן דורך זעקס און אכציג רבנים, און בתוכם די גדולי ישראל בימים ההם אין די לענדער פוילן, ליטא און רוסלאנד - אויפפאדערנדיג דעם ציבור אז מ'זאל נאר קויפן פארמעט וואס האט א השגחה פון א רב, וועלכער וואוינט נאנט צום פאבריק, און קוקט זיך כסדר אום צו זען וואס דארט טוט זיך.

אויסערדעם וואס די דאזיגע פליכט איז דעמאלט פארלאנגט געווארן דורך די רבנים פון יענער צייט, איז דאס אויך נאכאמאל פארלאנגט געווארן דורך די רבנים פון דער היינטיגער צייט, ווי צ.ב.ש. הגאון האדיר בעל מח"ס שבט הלוי שליט"א, אבדק"ק זכרון מאיר ב"ב, וועלכער שרייבט אין זיין הסכמה צום ספר 'מרבה חיים':

..."מה שנגלה מאוד מתוך גילוי טעמי והלכות שבתורה הנ"ל, שצריך עיון ובדיקה אם כל מעבדי עורות למצוות הנ"ל, בקיאים גם בחלק הלשמה המעכב בזה, וזה לא יתברר, רק ע"י חקירה והשגחה תמידית במקומות העיבוד, ע"י בתי הדינים והמורים המובהקים בישראל..."

[איבערזעצונג אויף אידיש:

מ'דארף צו פארזיכערן, אז אלע וואס זענען עוסק אין דער מלאכה פון אויסארבעטן עורות אויף פארמעט - זענען אויך באקאנט אין די פונקטליכע הלכות וואס זענען שייך לגבי אויסארבעטן די עורות, דער חלק פון 'לשמה', וועלכע איז מעכב. דאס קען נאר פעסטגעשטעלט ווערן דורך א שטענדיגע פארשונג און איבערזיכט פון א פראמינענטע בית דין אדער רב מובהק.]

דער גאון חזר'ט איבער זיין דאזיגע ווארענונג אין זיין ספר שו"ת שבט הלוי (ח"י סי' קע"ג וקע"ד), ביי וועלכע ער שטורעמט איבער די לעצטע ערשיינונג אין ארץ ישראל, אז פיל פירמעס

Lose Weight

And Keep It Off!

No Dieting! No Calorie Counting!

האט איר שוין אויספרובירט דעם באוואוסטן דייעט פראגראם?

צו זען באלדיגע רעזולטאטן רופט אונז נאך היינט

845-783-8685

FOR FREE RECORDED HEALTH AND WEIGHT LOSS INFORMATION CALL OUR TOLL-FREE HOTLINE:

1-800-624-7671

לויט ווי ס'איז לעצטנס באקאנט געווארן אין דער תורה'דיגער גאס, איז נישט מעגליך לויט די היינטיגע מציאות'ן אויסצוארבעטן פארמעט אָן דעם וואס מ'זאל אויפמישן די קאלך-וואסער (אין וואס די עורות דארפן זיך ווייקן) עטליכע מאל אין טאג. דעריבער ווערט פארשטאנען, סיי דורך פילע רבנים גאו"צ שליט"א איבער דער וועלט, און סיי דורך די רבנים הגאוה"צ שליט"א פון התאחדות הרבנים, לויט ווי זיי באשטעטיגן דאס אין זייער כתב הכשר, אז דאס אויפמישן די סיד איז א חלק פונעם 'עיבוד', וואס איז מעכב מצד הדין עס זאל געטאן ווערן לשמה, און ממילא טאר מען נישט נוצן קיין מאשין צו טון די דאזיגע חלק העיבוד.

דער פוסק הדור הגאון האדיר בעל "שבט הלוי" שליט"א איז אנגעפרעגט געווארן איבער די דאזיגע שאלה, און ער פירט אויס (ח"י סי' קע"ג וקע"ד) מיט די פאלגענדע ווערטער: "...הלכה למעשה אין דעתי להקל כמ"ש במקו"א. הדא לא מפני שאנו מדמין נעשה

אפצולערנען, אז מ'קען פראדוצירן אזא פיינע קוואליטעט פארמעט, און גלייכצייטיג גארנישט פארמינערן פון וואס ס'פאדערט זיך עפ"י הלכה.

דאס וויכטיגסטע הידור לויט די הלכה איז, וואס די פירמע פארמאגט נישט קיין מאשין אין איר גאנצן פלענט וואו זי פראדוצירט פארמעט, אזוי ארום אז זיי לאזן זיך נישט אריין אין קיין שאלות אויב די אדער יענע מלאכה מעג געטאן ווערן דורך א מאשין, נאר די גאנצע ארבייט בנוגע די פארמעט ווערט געטון דורך היימישע אידן יראים ושלימים, וועלכע טוען אלערליי עבודות מיט די בלויזע הענט "לשם קדושת ספר תורה" אדער "תפלין ומזוזה".

די דאזיגע חומרא איז פון גרויס וויכטיגקייט פאר אלע היימישע אידן וועלכע פירן זיך לויט'ן פסק פון הגאון רבי שלמה קלוגער זצוק"ל און הגה"ק בעל דברי חיים זצוק"ל, וועלכע האבן בימיהם לוחם געווען מיט שווערע מערכות קעגן נוצן מאשינען אויף

נ"י, על מלאכת הקודש שעושה בבית עיבוד עורות לקלף לצרכי סת"ם המכונה בשם "ארגענטינא קלף המהודר" פה ברוקלין נ.י., איך שכל העיבוד נעשה ע"י שומרי תורה ומצוות החרדים לדבר ה' ולתורתו, שיודעים ומכוונים בהם לשמה, בלי שום סיוע מאשין כלל, כפי הוראותינו והשגחתינו.

השגחת הבי"ד הוא על הדברים המפורטים להלן שיהיו נעשים כדת וכהלכה בהידור רב עצהיו"ט:

א) שלא ישתמשו אלא בעורות של בהמות טהורות, שיהי' מן המותר בפיך.

ב) כל הקלפים נעשים מעורות שלילים, שיש להדר ע"ז, כמ"ש רמ"ע מפאנו (סי' ל"ז).

ג) שלא להשתמש בעורות שנמלחו ע"י עכו"ם.

ד) העורות מתעבדים לשם קדושת ס"ת, ובתנאי שיוכלו לשנות לתו"מ או לדבר חול כמבואר בפוסקים. (ואפשר להשיג גם בקדושה מפורטת בלי שום תנאי כלל.)

ה) לצורך העיבוד משתמשים רק

וואו ער ארבעט אויס די פארמעט, אז דער רב זאל פארזיכערן אז אלעס ווערט געטאן כראוי וכהוגן, אויפ'ן שענסטן און בעסטן פארנעם. דערפאר האבן די חשוב'ע אייגנטימער, נאכ'ן אריבערציען זייער פאבריק פון ארגענטינא קיין ניו יארק, גענומען אויף זיך צו שטעלן אונטער די השגחה פונעם בי"ד המיוחד לעניני כשרות פון התאחדות הרבנים.

די גדולי ישראל אין דער תקופה פון איידער די צווייטע וועלט מלחמה, האבן שוין דאן איינגעזען די פראבלעמען וואס שאפן זיך ביי פארמעט ווען מ'פארלאזט זיך אויף א סוחר, און האבן דערפאר געהאלטן אז די איינציגע וועג צו פארזיכערן דאס מ'זאל נישט ווערן אריינגענארט מיט קיין בדיעבד'יגע אדער ח"ו נאך שוואכערע סחורה, וועט זיין דוקא נאר דורך איינשטעלן א סיסטעם אז די ארטיגע רבנים זאלן האבן אן אויפזיכט אויף די סוחרים.

אין סעיף ז' פונעם קול קורא שרייבן זיי ווי פאלגנד:

"'שומרי סת"ם' תעמוד על המשמר לטכס עצות ולהתענין בדבר עיבוד העורות לקלפים ורצועות, כן בעבודת הבתים, שיהיו מעובדים לשמה, ועפ"י דתוה"ק, לא כמו שהי' עתה בלי שום השגחה. ולהשגיח שיהי' עליהם הכשרים מיוחדים מהרבנים דעירי עבודתם, ושיהיו נאמנים עליהם כראוי ע"פ דתוה"ק."

[איבערזעצונג אויף אידיש:

די ארגאניזאציע 'שומרי סת"ם' וועט זיין אין אמט צו אויספלאנירן פלענער און זיך פאראינטערעסירן אין דעם ענין פון עיבוד עורות פאר פארמעט און רצועות, און אזוי אויך לגבי די ארבייט פון מאכן בתים, אז זיי זאלן ווערן געטאן 'לשמה', און לויט ווי די תורה פארלאנגט. און נישט אזוי ווי ביז היינט, וואס די זאכן זענען געטאן געווארן אן קיין שום השגחה. און 'שומרי סת"ם' זאלן אכטונג געבן אז די דאזיגע זאכן זאלן האבן א ספעציעלן הכשר פון די רבנים פון די שטעט וואו זיי ווערן געמאכט, און אז די פאבריצירער זאלן זיין באגלייבט אויף זייער ארבייט, לויט ווי עס דארף צו זיין, הלכות וואס זענען שייך לגבי אויסארבעטן די עורות, דער חלק פון 'לשמה', וועלכע איז מעכב. דאס קען נאר פעסטגעשטעלט ווערן דורך א שטענדיגע פארשונג און איבערזיכט פון א פראמינענטע בית דין אדער רב מובהק.]

דער גאון חזר'ט איבער זיין דאזיגע ווארענונג אין זיין ספר שו"ת שבט הלוי (ח"י סי' קע"ג וקע"ד), ביי וועלכע ער שטורעמט איבער די לעצטע ערשיינונג אין ארץ ישראל, אז פיל פירמעס ארבעטן אויס די פעל ביי א פאבריק וואו דער בעה"ב איז א פושע ישראל, א כופר בכל התורה כולה, רח"ל.

ער שרייבט: "...בתי העיבוד החילונים אין להם נאמנות ע"ז, ופשיטא דבלי השגחה ברורה אין ליקח מהם עורות לסת"ם, ומי יודע עוד אם שמים עורות אחרי שהושמו כבר עורות לשם סת"ם הם מוסיפים עוד עורות כאלה שלא הי' בהם אפילו מקצת לשמה..."

[איבערזעצונג אין אידיש:

...די פרייע פאבריקאנטן האבן נישט קיין שום באגלויבקייט אויף דעם. און ס'איז פשוט אז אן א קלארע השגחה טאר מען נישט קויפן ביי זיי קיין עורות פאר סת"ם. און ווער ווייסט נאך צי זיי לייגן נישט צו נאך עורות נאכדעם וואס דער איד האט אריינגעלייגט זיינע עורות לשמה, אזוי ארום אז די נייע עורות האבן נישט אפי' א מקצת לשמה."]

אזוי שרייבט אויך הגאון האדיר ראב"ד העדה החרדית מרן רבי משה שטערנבוך שליט"א, אין זיין הסכמה צום איבנדערמאנטן ספר 'מרבה חיים', אז ליידער זענען פאראן זייער אסאך פאבריקן וועלכע פארקויפן פארמעט אן א השגחה פון קיין רב, וועלכע איז א גרויסער פראבלעם, און מ'דארף מעורר זיין דעם ציבור אז מ'זאל ח"ו נישט קויפן אן קיין השגחה.

אויך אין זיין ספר תשובות והנהגות (ח"ד יו"ד סי' רלח ס"ק יב) שרייבט ער ווי פאלגנד:

"מצוי בזמנינו בעיבוד מכשול גדול, והיא שאין עושים את כל המלאכות העיבוד ע"י ישראל..."

דער פראבלעם מיט די מאשין פארמעט

הכשר, אז דאס אויפמישן די סיד איז א חלק פונעם 'עיבוד', וואס איז מעכב מצד הדין עס זאל געטאן ווערן לשמה, און ממילא טאר מען נישט נוצן קיין מאשין צו טון די דאזיגע חלק העיבוד.

דער פוסק הדור הגאון האדיר בעל "שבט הלוי" שליט"א איז אנגעפרעגט געווארן איבער די דאזיגע שאלה, און ער פירט אויס (ח"י סי' קע"ג וקע"ד) מיט די פאלגענדע ווערטער: "...הלכה למעשה אין דעתי להקל כמ"ש במקו"א. חדא לא מפני שאנו מדמין נעשה מעשה..."

[...אויף צו טאן למעשה אזוי (צו נוצן דעם מאשין אויף אויפצומישן די סיד), האלט איך נישט אז מ'מעג מקיל זיין, ווייל מ'קען נישט מתיר זיין אזא זאך מיט א בלויזע סברא."]

ליידער זענען פאראן פילע גרעסערע און קלענערע פירמעס וועלכע זענען נישט עומד בנסיון, און באנוצן זיך מיט מאשינען אפילו אויף אויסצומישן די סיד, וואס איז מעכב לויט רוב פוסקים אז ס'דארף ווערן געטאן לשמה. אויך זענען פאראן אנדערע פירמעס וועלכע פארמאגן נישט קיין כתב הכשר אדער אפילו המלצה, וואס זאל באשטעטיגן אז זייערע אנפירער זענען בכלל געטרויבאר אויף אזעלכע הארבע און האקעלע ענינים.

דערפאר, האבן די רבנים געשריבן אז קיינער זאל נישט נעמען אויף זיך דעם אחריות צו קויפן קיין סת"ם פון פארמעט וואס איז אויסגעארבייט געווארן דורך אזעלכע פאבריקן וואס זענען נישט אונטער רבנישער אויפזיכט און אויטאריטעט, נאר אויסדרוקליך נעמען אויסגעהאלטענע פארמעט וועלכע זענען הונדערט פראצענט כשר, און אזוי ארום וועט מען זיין זיכער בעזהשי"ת אז די תפלין זענען כשר און מהודר.

*

די פירמע "ארגענטינא קלף המהודר" איז די איינציגע פירמע אין אמעריקע וואס פראדוצירט פארמעט מיט אזויפיל חומרות און הידורים. די דאזיגע פירמע ווערט געוויזן אלס א ביישפיל פאר אנדערע פירמעס זיך געטון דורך היימישע אידן יראים ושלימים, וועלכע טוען אלערליי עבודות מיט די בלויזע הענט "לשם קדושת ספר תורה" אדער "תפלין ומזוזה".

די דאזיגע חומרא איז פון גרויס וויכטיגקייט פאר אלע היימישע אידן וועלכע פירן זיך לויט'ן פסק פון הגאון רבי שלמה קלוגער זצוק"ל און הגה"ק בעל דברי חיים זצוק"ל, וועלכע האבן בימיהם לוחם געווען מיט שווערע מערכות קעגן נוצן מאשינען אויף פראדוצירן זאכן וועלכע דארפן געמאכט ווערן 'לשמה'.

זינט די פאבריק האט זיך אריבערגעצויגן קיין וויליאמסבורג (סטאנציאנירט אויף KENT 777 AVE.), נענטער צום ארט וואו די היימישע סופרים גייען אן מיט זייער מלאכת הקודש, האבן די אייגנטימער געהאט די געלעגנהייט זיך בעסער אויסצוקומען מיט פארלאנגען פון די סופרים, און דורכדעם געקענט אריינגעלייגט פיל קאפ און מח וויאזוי צו פארבעסערן די קוואליטעט פון די פארמעט.

די שווערע ארבעט האט זיך ב"ה אויסגעצאלט. היינט זענען די סופרים גאר שטארק צופרידן צו שרייבן אויף זייער קלף, דעריבער איז היינט פאראן א גרויסער פראצענט פון די סופרים אין גרעיטער ניו יארק, וועלכע שרייבן זייערע סת"ם אויסשליסליך נאר אויף די ארגענטינער פארמעט.

די קאמפאני איז די איינציגע וועלכע האט די גאנצע צוואנציג יאר, זינט איר עקזיסטענץ, זיך קאנצעטרירט בלויז אויף 'עבודת יד'. אזוי ארום, אז וויבאלד זיי האבן קיינמאל נישט פראדוצירט קיין מאשין פארמעט, זענען זיי מער עקספיריענסד אין געביט פון 'עבודת יד', ממילא קען די קוואליטעט פון זייער עבודת יד פארמעט זיך קאנקורירן אפי' מיט פיל אנדערע מאשין קלפים.

*

אט איז דאס לשון פונעם 'כתב הכשר':

וענתה השור"ה הזאת לעד ביד האברך החשוב יר"ש מו"ה רחמים דאנא

א) שלא ישתמשו אלא בעורות של בהמות טהורות, שיהי' מן המותר בפיך.

ב) כל הקלפים נעשים מעורות שליליים, שיש להדר ע"ז, כמ"ש רמ"ע מפאנו (סי' ל"ז).

ג) שלא להשתמש בעורות שנמלחו ע"י עכו"ם.

ד) העורות מתעבדים לשם קדושת ס"ת, ובתנאי שיוכלו לשנות לתו"מ או לדבר חול כמבואר בפוסקים. (ואפשר להשיג גם בקדושה מפורטת בלי שום תנאי כלל.)

ה) לצורך העיבוד משתמשים רק בסיד, ולא בשום 'כעמיקא"ל' אחר, (עיין שו"ת מנח"י ח"ט סי' ב').

ו) ניעור הסיד כל זמן שרייתם בסיד, וגם מלאכות האחרות הדרושות כדי שיהי' הקלף ראוי לכתיבה, דהיינו מיתוח העורות והסרת הדרוכסוסטוס והשרטוט.

[כי ניעור הסיד (אחר שהוא שוקע לתחתית הבור והעורות מונחים אז במים צלולין, ונחשב כנתינה חדשה לסיד) מעכב מדינא לדעת רוב הפוסקים שיהי' נעשה לשמה (לכה"פ עד זמן שהגיע לכלל דיפתרא וראוי קצת לכתיבה לדעת הנוב"י ביו"ד סי' קע"ה, ולדעת שאר פוסקים עד שהגיע לכלל השרת השער), ולא מהני אם נעשה ע"י מאשין לדעת המחמירים שלא להשתמש במאשין למצות או לציצית.]

לכן הירא את דבר ה' יראה להשתמש רק בקלפים כאלו שיש עליהם השגחת רב או בי"ד מובהק.

הבעה"ח יום ד' לחודש טבת שנת תשס"ה לפ"ק.

נאום: אברהם יהושע העשיל ביק אבד"ק מעזיבוזש

נאום: הילל וויינבערגער

נאום: יצחק אייזיק מנחם אייכענשטיין

עס ווערט ערוואַרטעט אז חרדי'שע אידן וועלן אויספאלגן דעם פסק פון די רבנים, און וועלן נאר נוצן אויסגעהאלטענע פארמעט, הן די סופרים בעת'ן שרייבן צרכי סת"ם, און הן די בעלי בתים וועלכע באשטעלן ספרי תורה תפילין ומזוזות, וועלן אויסדרוקליך פאדערן פונעם סופר בלויז אויסגעהאלטענע פארמעט.

ועשית ע"פ התורה אשר יורוך. ○